

AIŠKINAMASIS RAŠTAS

DĖL VALSTYBĖS INFORMACINIŲ IŠTEKLIŲ VALDYMO ĮSTATYMO NR. XI-1807 43² STRAIPSNIO PAKEITIMO PROJEKTO

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, įstatymo projekto tikslai ir uždaviniai

Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo 1 str. 3 dalyje nustatyta, kad šis įstatymas taikomas valstybės institucijoms, valstybės įstaigoms, valstybės įmonėms, viešosioms įstaigoms, steigiančioms, kuriančioms ir (arba) tvarkančioms valstybės registrus (kadastrus) (toliau – valstybės registras), žinybinius registrus, valstybės informacines sistemas ir kitas informacines sistemas, finansuojamoms iš valstybės biudžeto, Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto, Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto ir kitų valstybės pinigų fondų ir Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo nustatyta tvarka įgaliotoms atlikti viešąjį administravimą. Šio įstatymo 43², 43³ straipsniai taikomi valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms, valstybės įmonėms ir viešosioms įstaigoms.

Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo 2 str. nustatyta, kad „Saugusis valstybinis duomenų perdavimo tinklas (toliau – Saugusis tinklas) – valstybės valdomas specialiuosius organizacinius ir techninius reikalavimus atitinkantis ir nuo viešųjų elektroninių ryšių tinklų nepriklausomas elektroninių ryšių tinklas.“

To paties įstatymo 43² straipsnyje nustatyta, kad institucijos, įrašytos į Saugiojo tinklo naudotojų sąrašą, privalo naudotis tik Saugiuoju tinklu teikiamomis elektroninių ryšių paslaugomis ir jungtis prie viešųjų elektroninių ryšių tinklų tik per Saugųjį tinklą. Saugiojo tinklo naudotojų sąrašą Krašto apsaugos ministerijos teikimu tvirtina Vyriausybė. Saugiuoju tinklu negali naudotis į Saugiojo tinklo naudotojų sąrašą neįtraukti subjektai. Vyriausybė ar jos įgaliota institucija bent kartą per metus peržiūri Saugiojo tinklo naudotojų sąrašą ir prireikus inicijuoja šio sąrašo pakeitimus. To paties straipsnio normoje nustatyta, kad į Saugiojo tinklo naudotojų sąrašą yra įrašomos institucijos, atitinkančios bent vieną iš įstatyme nustatytą kriterijų. Kriterijų sąrašė nėra kriterijaus, leidžiančio Valstybės kontrolei valstybinio audito metu turėti prieigą prie Saugiojo tinklo.

Valstybės kontrolė atlieka valstybinį auditą, biudžeto politikos kontrolę ir kitą veiklą įgyvendinant Valstybės kontrolės įstatyme nustatytus uždavinius (Valstybės kontrolės įstatymo 8 str. 1 d.). Valstybės kontrolės uždaviniai yra prižiūrėti, ar teisėtai ir efektyviai valdomas ir naudojamas valstybės turtas ir kaip vykdomas valstybės biudžetas bei skatinti teigiamą ir veiksmingą valstybinio audito poveikį valstybės finansų valdymo ir kontrolės sistemai bei į rezultatus ir visuomenės poreikius orientuotam viešajam valdymui (to paties įstatymo 7 str.).

Valstybinis auditas – nepriklausomas ir objektyvus vertinimas, atliekamas aukščiausiosios audito institucijos audituojamuose subjektuose, o veiklos auditas – valstybinio audito tipas, kai vertinama audituojamo subjekto veikla ekonomiškumo, efektyvumo ir rezultatyvumo požiūriu. Tarptautinės aukščiausiųjų kontrolės institucijų organizacijos (INTOSAI) Limos deklaracija Dėl audito principų gairių, priimta 1977 metais INTOSAI IX-ajame kongrese, nustato, kad veiklos auditas apima ne tik specifines finansines operacijas, bet ir visą valdymo veiklą, įskaitant organizacinę ir administravimo sistemas. AAI atliekamas veiklos auditas yra nepriklausomas, objektyvus ir patikimas valstybės įsipareigojimų, sistemų, procesų, programų, veiklos ar organizacijų vertinimas ekonomiškumo, efektyvumo ir rezultatyvumo požiūriu bei siekiant nustatyti, ar galima pagerinti esamą situaciją.

Valstybės kontrolės įstatymo 11 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad valstybiniai auditoriai turi teisę savarankiškai pasirinkti audito procedūras, gauti auditui atlikti reikalingus dokumentus ir informaciją.

Siekiant nustatyti, ar valstybės valdoma elektroninių ryšių infrastruktūra, skirta šių ryšių veiklai

vykdyti, užtikrina efektyvų išteklių panaudojimą, 2017 m. Valstybės kontrolė atliko „Valstybės elektroninių ryšių infrastruktūros plėtra“ valstybinį auditą. Šio audito metu Valstybės kontrolė buvo Saugaus valstybinio duomenų perdavimo tinklo naudotoja.

Įstatymo projektu siekiama sudaryti galimybes geresnes galimybes atlikti valstybinius auditus.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai ir rengėjai

Įstatymo projekto parengimą iniciavo ir projektą parengė Lietuvos Respublikos Seimo narė Rasa Budbergytė.

3. Dabartinis teisinis įstatymo projekte aptartų teisinių santykių reglamentavimas

Pagal šiuo metu galiojančią Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo 43² straipsnio 2 dalies redakciją Valstybės kontrolei nesuteikta teisė būti Saugiojo tinklo naudotoja.

Valstybės kontrolės įstatyme nustatyti Valstybės kontrolės uždaviniai ir kompetencija. Vienas iš Valstybės kontrolei pavestų uždavinių yra skatinti teigiamą ir veiksmingą valstybinio audito poveikį valstybės finansų valdymo ir kontrolės sistemai bei į rezultatus ir visuomenės poreikius orientuotam viešajam valdymui (7 str). Įgyvendinant šiame įstatyme nustatytus uždavinius, Valstybės kontrolė atlieka valstybinį auditą, biudžeto politikos kontrolę ir kitą veiklą (8 str.).

4. Naujos teisinio reglamentavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Įstatymo projekte siūloma nustatyti, kad Saugiojo tinklo naudotoja gali būti Valstybės kontrolė, atliekanti valstybinį auditą.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai, galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta
Priėmus įstatymų projektus, neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Galima priimto įstatymo įtaka kriminogeninei situacijai, korupcijai

Įstatymo projektas neturės įtakos kriminogeninei situacijai ir korupcijai.

7. Galima priimto įstatymo įtaka verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Įstatymo priėmimas neturės neigiamos įtakos verslo sąlygoms ir jo plėtrai.

8. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, galiojantys teisės aktai, kuriuos būtina pakeisti ar panaikinti, priėmus teikiamą įstatymo projektą

Įstatymo projektas yra suderintas su Lietuvos Respublikos Valstybės kontrolės įstatymu.

9. Įstatymo projekto atitiktis Valstybinės kalbos, Įstatymų ir kitų teisės norminių aktų rengimo tvarkos įstatymų reikalavimams ir bendrinės lietuvių kalbos normoms, sąvokų ir terminų įvertinimas

Įstatymų projektas parengtas, laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo, Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės norminių aktų rengimo tvarkos įstatymo reikalavimų, ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas.

10. Įstatymo projekto atitiktis Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis ir Europos Sąjungos teisei

Įstatymų projektai atitinka Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus.

11. Įstatymui įgyvendinti reikalingi įgyvendinamieji teisės aktai, šių aktų rengėjai

Nėra.

12. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų pareikalaus ar leis sutaupyti įstatymo įgyvendinimas

Įstatymo projektui įgyvendinti valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų nereikės.

13. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Rengiant Įstatymo projektą konsultuotasi su Lietuvos Respublikos Valstybės kontrole.

14. Reikšminiai įstatymo projekto žodžiai

Reikšminiai žodžiai, kurių reikia įstatymo projektui įtraukti į kompiuterinę sistemą, įskaitant reikšminius žodžius pagal Europos žodyną *Eurovoc*: „*informaciniai ištekliai*“, „*valstybinis auditas*“.

15. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Nėra.

Teikia
Seimo narė

Rasa Budbergytė